

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΘΙΚΗ
ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

(με τις αιώνιες αξίες και σε σύζευξη με τη σκέψη)

Οι φαντασιώσεις και τα ψέματα του ανθρώπου χωρίς αυτογνωσία

(Επιλογή και τροποποιημένες διατυπώσεις)

Σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς Νόμους και τους Διεθνείς Κανονισμούς για την πνευματική ιδιοκτησία (Ν. 100/1975, 2121/1993 και λοιποί εν γένει κανόνες Διεθνούς Δικαίου), απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η ολική, μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή και μετάδοση του συγγραφικού έργου, κατά παράφραση ή διασκευή με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, φωτογραφικό κλπ.) χωρίς προηγούμενη άδεια του δημιουργού. Για τα συγκεκριμένα αποσπάσματα και τις περιλήψεις, ο δημιουργός δεν απαιτεί να ζητηθεί γραπτή άδεια για την αντιγραφή, την αναδημοσίευση, τη μετάφραση και για την εκτύπωση αυτών, υπό το σαφή όρο να γίνεται υπόδειξη της πηγής και του δημιουργού και μη κερδοσκοπική χρήση.

All Rights Reserved

© Copyright: Κωνσταντίνος Γ. Νικολουδάκης

18541 Πειραιάς

E-mail: filosofiagr@yahoo.gr, info@kosmologia.gr

Τηλ.: +30 210 4811373 Κιτ. +30 6932 77 33 73

Web site : <http://www.kosmologia.gr>

<•> Η ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΗΣ: ΠΑΓ- ΚΟΣΜΙΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Η προτεραιότητα είναι φυσική, βιολογική, και στον άνθρωπο γίνεται πνευματική. Από τον ηθικό νόμο αυτό απορρέουν επιθυμητές και ανεπιθύμητες συνέπειες. Όποιος τον αγνοεί, αυτός παγιδεύεται εύκολα σαν θύμα στις ανθρώπινες σχέσεις ή φυσιολογικά διαμορφώνεται μια εγωκεντρική ψυχολογία και τότε ο άνθρωπος εκμεταλλεύεται τις σχέσεις εμπιστοσύνης.

Η προτεραιότητα στη σχέση με τον εαυτό μας είναι φυσικό, βιολογικό και πνευματικό φαινόμενο. Το ανθρώπινο πνεύμα με τις πληροφορίες και με τις εκτιμήσεις του είναι μόνιμος ρυθμιστής της συμπεριφοράς. Η προτεραιότητα της ζωής άμεσα προς τον εαυτό της δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ούτε από τον εχθρό μας (σε αντίθεση με άλλες ηθικές έννοιες, όπως αυτή της ελευθερίας). Είναι φυσικό φαινόμενο όπως το φως του ήλιου και όχι μια δική μας επιλογή. Η εσωτερική προτεραιότητα σημαίνει πριν απ' όλα ο εαυτός μου και αυτό που με συνοδεύει πιο κοντά και σταθερά. Αυτό βρίσκεται πιο κοντά από τη σκιά μου και χωρίς το φως του ήλιου, και το ίδιο είναι σαν σκιά μιας παγκόσμιας πηγής με το φως του πνεύματος. Καθένας μπορεί να αρνηθεί να εξυπηρετήσει τον εαυτό του και να παραχωρήσει προτεραιότητα σε μερικούς άλλους ή στην εξυπηρέτηση μιας ομάδας και να γίνει εκτελεστικό όργανο. Μόνο για τον εαυτό του έχει αυτή την επιλογή. Με την ανίχνευση του φαινομένου της πνευματικής προτεραιότητας, η εξάρτηση δεν εμφανίζεται πάντα αντίθετη με το συμφέρον μας και σαν ελάττωμα του κόσμου. Σε αντίθεση με την αρχική έννοια της ελευθερίας, η οποία είναι αντιφατική με την έννοια της εξάρτησης και η ελευθερία αλλοιώνεται με την επιβολή νόμων, όρων και απαγορεύσεων. Με την εξάρτηση και με την ανάγκη κινητοποιούμαστε, επινοούμε λύσεις και γίνονται σκέψεις με την προοπτική για περισσότερες επιλογές. (...)

Η άμεση σχέση που έχει κάθε έμβιο σώμα με τον εαυτό του, εκτός από φυσική, είναι βιολογική/ψυχική, ενώ με το ανθρώπινο πνεύμα γίνεται ηθική. Η προτεραιότητα στη σχέση με τον εαυτό μας (θεμελιώδης αρχή της ζωής και της Ηθικής) αναδεικνύει και τη μόνιμη υπαιτιότητα για τη δράση ή την αντίδρασή μας. Αναπόφευκτα είμαστε και γινόμαστε μαζί με τη δική μας σκέψη και δράση. Αυτή η άμεση προτεραιότητα δεν διακόπτεται ούτε με την εξωτερική δράση. Όλα τα έμβια όντα ενεργούν με εσωτερικούς ερεθισμούς: δηλαδή αυτά τα ίδια επηρεάζουν τη συμπεριφορά τους με την ψυχολογία, με τη νόηση και με τις αντιλήψεις τους για τα πράγματα. Με την πιο ακραία άποψη για τα άψυχα σώματα, όταν το νερό κυματίζει παρασυρμένο από το δυνατό άνεμο, αυτή η φυσική συμπεριφορά του νερού που προκαλείται από αντίδραση, προϋποθέτει το νερό να είναι με τις φυσικές ιδιότητες ενός υγρού και όχι αποκλειστικά τη δύναμη του ανέμου. (...) Ο άνθρωπος δεν είναι όπως τα άψυχα σώματα, που καθορίζεται αποκλειστικά από εξωτερικές επιδράσεις, φυσικές, ούτε είναι όπως τα άλλα ζώα, των οποίων η προσοχή περιορίζεται στις αισθήσεις. Αναγνωρίζουμε ότι κάθε άνθρωπος αυτός ο ίδιος γίνεται αιτία για να δράσει και για να αντιδράσει με τη σκέψη, με τη φαντασία, με την ανοησία, με την επιθυμία -και προσθέστε ό,τι άλλο θέλετε. Σε κάποιο βαθμό είναι ρυθμιστής της συμπεριφοράς του και πολλών συνεπειών στη ζωή του. Έτσι εξηγείται γιατί δεν μπορούμε να προγραμματίσουμε τους ανθρώπους και τα παιδιά μας σαν ρομποτάκια και να γίνουν σύμφωνα με τις έξυπνες συνταγές μας. (...)

Όσοι δεν έχουν αντιληφθεί τη διαμορφωτική δύναμη της σκέψης για τη συμπεριφορά και για τα συναισθήματά μας, συνήθως είναι εκείνοι που έχουν επιλέξει να ζήσουν ανεύθυνα και απερίσκεπτα. Νομίζουν ότι η ζωή έχει νόημα με τη σωματική δράση, ενώ η σκέψη βγάζει τον άνθρωπο από την πραγματικότητα. Από ποια πραγματικότητα τον βγάζει, αυτό δεν το σκέφτονται. Δεν αντιλαμβάνονται ότι η δράση στον αισθητό κόσμο, επίσης γίνεται με σκέψεις και με απόψεις, με θεωρητικές εκτιμήσεις και με επι-

λογή παρατηρήσεων. Έτσι, ο άνθρωπος μπορεί εξίσου να τρελαθεί και να χάσει την πραγματικότητα, όταν η σκέψη του εστιάζεται αποκλειστικά σε τυχαία πράγματα, σε πληροφορίες οι οποίες περνάνε γρήγορα και χάνονται και σε μερικά από τα άπειρα περιστατικά, που γίνονται ή τα παρακολουθούμε για λίγα δευτερόλεπτα. Αυτή η μορφή τρέλας που παρακινεί σε δράση με φαντασιώσεις και σε μια διαρκή αναζήτηση πληροφοριών στον αισθητό κόσμο, χωρίς κανένα σκοπό ή χωρίς αξιοποίηση, έχει γίνει πιο φανερή στη δική μας εποχή με την εξάπλωση του Διαδικτύου. Έχουμε διαπιστώσει τη σχέση της αισθησιοκρατικής συμπεριφοράς και του υλιστικού τρόπου ζωής με αυταπάτες, ανόητες σκέψεις και με την απεισκευσία. Αυτό το φαινόμενο συμπεριφοράς είναι γνωστό από τα αρχαία χρόνια, έχουν δημοσιευτεί πολλές σημαντικές παρατηρήσεις και έχουν καταγραφεί πολλές χρήσιμες σκέψεις στη φιλοσοφία. Ωστόσο, με τη ζωή περιορισμένη στις αντιλήψεις του πραγματικού κόσμου και στις στενές σχέσεις με τους άλλους ανθρώπους, η απεισκευσία έμοιαζε περισσότερο με ρεαλισμό. Τώρα, με τη ζωή να περνάει μπροστά σε μια οθόνη και με τον καταγισμό των πληροφοριών από ένα πλήθος εκπομπών με όλα τα μέσα της τεχνολογίας και με υψηλές ταχύτητες (κυρίως από περιοδικά έντυπα, ραδιόφωνο, τηλεόραση, κινητά τηλέφωνα, συσκευές πολυμέσων κ.α.), η αισθησιοκρατική συμπεριφορά μπορεί να αποδειχτεί εξίσου μια μορφή τρέλας, όπως εκείνων των ατόμων που δεν μπορούν να επικοινωνήσουν και γελάμε ή λυπόμαστε μαζί τους. Αντί για αυτογνωσία που δίδασκαν οι φιλόσοφοι, οι ενημερωμένοι άνθρωποι έχουν το πνεύμα τους διάτρητο από τις πληροφορίες, χωρίς προοπτική κάποιας εκμετάλλευσης, με αυξημένο τον κίνδυνο της παραπλάνησης και με επιθυμίες όπως σχηματίστηκαν από τύχη. **Η ζωή με εξωτερική δράση πάλι με σκέψη είναι.** Μόνο που η ζωή έτσι ρυθμίζεται και επηρεάζεται με απρόβλεπτες εμπειρίες, με περισσότερες πληροφορίες, με βιαστικές εκτιμήσεις και με τις προσδοκίες από μερικούς στόχους.

Ωστόσο, η ζωή με λανθασμένες εκτιμήσεις, με ψέματα, με με-

ροληπτική σκέψη και με υπερβολικές προσδοκίες συμπεριφέρεται εγωκεντρικά: δηλαδή όπως αν όλος ο κόσμος υπήρχε αποκλειστικά για μια τέτοια παρανοϊκή ζωή. Αν υπερπηδήσουμε αυτή τη θεμελιακή παρατήρηση της εσωτερικής προτεραιότητας και μιλήσουμε για τις ανθρώπινες σχέσεις και συνεργασίες, τότε αφήνουμε τη σκέψη να εκτιμήσει υπερβολικά την καλή διάθεση του ατόμου προς μερικά άλλα πρόσωπα ή προς μια ομάδα. Τότε φανταζόμαστε τη δράση και τη συνεργασία του μονόπλευρα σαν προσφορά και την προσφορά σαν πρώτη ή συνειδητή επιλογή του. Είναι από τις πιο μεγάλες προκλήσεις, να αποκρύβουμε την προτεραιότητα που δίνουμε στον εαυτό μας και **αυτό το ψέμα να το χρησιμοποιούν οι φιλόδοξοι και οι εκπαιδευμένοι απατεώνες** για να εμφανίζονται, ότι προσφέρουν πολύτιμο έργο στον κόσμο και ότι ενδιαφέρονται μέχρι αυτοθυσίας.

Η απόκρυψη ή η υποβάθμιση αυτού του βιολογικού φαινομένου της προτεραιότητας προς τον εαυτό μας έχει συνέπειες, που ξεπερνούν τις προσωπικές σχέσεις και τις ατομικές απογοητεύσεις. Οι πνευματικές αδυναμίες υποβαθμίζονται στην κοινωνία από διοικητική αδυναμία του κράτους και η βιολογική ενηλικίωση εμφανίζεται σαν πνευματική ωριμότητα. Έτσι **οι πνευματικές αδυναμίες μεταλλάσσονται σε ευκαιρίες για οικονομική εκμετάλλευση και η όποια προσφορά μέσα στην κοινωνία εμφανίζεται σαν συνειδητή επιλογή, συνήθως για να δικαιολογηθούν τα υπερβολικά και δυσανάλογα κέρδη**. Οι επιτυχίες εμφανίζονται σαν αποτελέσματα από έξυπνη προσπάθεια και όχι από τύχη. Έτσι με τις ανοχές και με τις φαντασιώσεις της κοινωνίας γίνεται εκμετάλλευση της ελευθερίας και της εμπιστοσύνης και οι κερδοσκοπικές συνεργασίες νομιμοποιούνται ανυποψίαστα.

Με την απόκρυψη αυτής της βιο-ηθικής προτεραιότητας, οι άνθρωποι εξαπατώνται ομαδικά για ιδεολογικούς και επαγγελματικούς ανταγωνισμούς και αυτή η παραπλάνηση συνδέεται με όλα τα κοινωνιολογικά ζητήματα. Όπως κάποιοι ηθικολογώντας συγκαλύπτουν τις σεξουαλικές προτιμήσεις και επιθυμίες τους και πολλές φορές την ιδιοτέλειά τους, έτσι στις "φιλελεύθερες"

και στις δημοκρατικές χώρες, **η ομαδική μεγαλομανία και η ιδιοτέλεια συγκαλύπτονται πίσω από τις νόμιμες συνεργασίες και τον ευγενή συναγωνισμό**. Η ηθική ευθύνη δεν γίνεται πολιτική και νομική και μετακυλιέται στον ανυπεράσπιστο, απροετοίμαστο, ανυποψίαστο και παρασυρμένο κόσμο, που εξαναγκάζεται ή υποκινείται να αποφασίσει και να επιλέξει τον απατεώνα του για να εργαστεί, να συνεργαστεί ή για να εξυπηρετηθεί. Εντός μιας αντι-πνευματικής κοινωνίας, όπου το κράτος ευνοεί για τη δράση των κερδοσκόπων και των απατεώνων, στον ελεύθερο άνθρωπο επιβάλλεται να είναι προσεκτικός και καλά πληροφορημένος, αν όχι σπουδασμένος. Αν ο άνθρωπος δεν έχει χρόνο για τις σωστές επιλογές του· αν δεν έχει το θάρρος για να αμφιβάλλει και γνώσεις για να διαφωνήσει· αν δεν γνωρίζει πώς θα διεκδικήσει και δεν μπορεί να εκφράσει όμορφα και πειστικά τις δυσκολίες του και σε τελική ανάλυση, αν αυτός δεν έχει χρηματική άνεση για να βρίσκει έτοιμες πολλές λύσεις, τότε η “ελευθερία” του είναι όπως εκείνου του παγιδευμένου ζώου, που προσπαθεί με κάθε δυνατό τρόπο για να ξεφύγει τυχαία.

<•> ΑΠΟ ΕΝΑ ΜΟΝΟ ΗΘΙΚΟ ΚΑΝΟΝΑ θα εφαρμοστούν πολλοί άλλοι κανόνες και θα γίνουν επιλογές χωρίς δυσκολες σκέψεις: ΖΩΗ ΜΕ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ. Σε αντίθεση με τις επιστήμες που περιγράφουν κοινωνικά, πολιτικά, ιστορικά και φυσικά φαινόμενα αποσπασμένα από τις σχέσεις τους και με αφαίρεση των μικρότερων επιδράσεων, και οι οποίες ονομάζουν γνώση το «τι χρησιμεύει που, με κάθε δυνατό τρόπο», η ηθική αξιώνει την επίγνωση της άγνοιας. Η στροφή του πνεύματος σαν ερευνητική σκέψη μέσα στον εαυτό του δεν είναι μόνο μια φιλοσοφική κίνηση ή μια αρχή για τη φιλοσοφική σκέψη και για την πνευματική καλλιέργεια. Είναι συγχρόνως μια ηθική, μη ομαλή πράξη, αλλά απαραίτητη για τον προσανατολισμό της ζωής σαν πνευματικό φαινόμενο (όχι αποκλειστικά βιολογικό). Από τη στιγμή που θα αναρωτηθούμε για το μέγεθος της άγνοιά μας, για το σκοπό της έρευνας, για τα αποτελέσματα από την εφαρμογή της γνώσης, τότε έτσι αμέσως η σκέψη και η γνώση

αποκαλύπτονται με σχετική χρησιμότητα, με απρόβλεπτα αποτελέσματα και ανάμικτα με προσδοκίες. Έτσι επιστρατεύεται η ηθική. Γι' αυτό λέμε: η γνώση χωρίς ηθική είναι άσκοπη και παραπλανητική. Όταν αναγνωρίσουμε το μέγεθος της άγνοιάς μας για τον κόσμο και προσπαθούμε να σκεφτούμε υποβαθμίζοντας την επάρκεια της προσωπικής εμπειρίας μας (μέσα από τη δική μας θέση και χρονική στιγμή), τότε σκεφτόμαστε σαν υπεράνθρωποι. (...)

ΓΝΩΣΗ ΧΩΡΙΣ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΓΝΩΣΗ;

<•> Σημαντικό το παγκόσμιο σύνθημα: Η ηθική χωρίς γνώση και σκέψη είναι αβάσιμη και ανεπαρκής, ενώ η γνώση χωρίς εσω-διανοητικό προσανατολισμό είναι άσκοπη και παραπλανητική.*¹ Άσκοπη η γνώση διότι δεν επιτυγχάνουμε καλύτερη τύχη και ζωή, ούτε όλα όσα στοχεύουμε και έτσι όπως ονειρευόμαστε. Παραπλανητική η γνώση, διότι εξίσου γίνεται το αντίθετο, να νομίζουμε ότι γνωρίζουμε, να μη βλέπουμε τα κενά στη γνώση και να εφαρμόζουμε την (ανεπαρκή) γνώση και τη σκέψη για να καταστρέψουμε και για να ξεχάσουμε όσα γνωρίζαμε. *"Όσο μπορεί η άγνοια, η πλάνη και η γνώση να παραμορφώσουν την ηθική, άλλο τόσο η έλλειψη εσωδιανοητικής αναζήτησης και ηθικής μπορεί να παραμορφώσει και ν' αποπροσανατολίσει τη γνώση και τη διάνοια"*. Ποιο είναι λοιπόν, το νόημα της γνώσης και της λογικής, όταν αυτή είναι ένα μέσο για παραπλανητικές δραστηριότητες, για την ευχάριστη αυταπάτη και για να επιβεβαιωθούμε από τους άλλους και όταν η σκέψη γίνεται περισσότερο με ψέματα και φαντασιώσεις; Πώς μπορούμε τότε να είμαστε δίκαιοι, καλοί και ευτυχισμένοι;*²

1 Αυτή η σύντομη διατύπωση συνοψίζει έναν όγκο σελίδων με σκέψεις για το νόημα της ζωής. Υπήρξε από την πρώτη στιγμή ένας πνευματικός φάρος για την ανάπτυξη των φιλοσοφικών απόψεών μου και σχεδόν έτσι δημοσιεύτηκε μέσα από τις σελίδες του 1ου βιβλίου μου (σελ.45, 355, 438). Το σύνολο των απόψεων και της διατυπωμένης φιλοσοφικής θεωρίας που δημοσιεύτηκε τότε με τον τίτλο "Η Θεολογία της Επιστήμης" επί πολλά χρόνια ως χειρόγραφο είχε τον τίτλο "Η αξία της γνώσης και η γνώση της αξίας". Αργότερα βρήκα τη ρήση του Άλ. Αϊνστάιν που πλησιάζει, αλλά η σημασία της είναι πιο περιορισμένη (για το μέλλον, για την κοινωνία και αρχικά για δύο κοινωνικές ομάδες). Δεν ειπώθηκε για την καθημερινή ζωή του κάθε ανθρώπου, σαν πνευματικό θεμέλιο γενικά για τη ζωή μέσα στον κόσμο και σαν αρχή για την ερμηνεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς: "Η επιστήμη χωρίς θρησκεία είναι κουστή, η θρησκεία χωρίς επιστήμη είναι τυφλή".

2 Τόσο απλά και γρήγορα είχε τεθεί η σχέση των ηθικών ζητημάτων με το ζήτημα της σκέψης, στο ξεκίνημα της φιλοσοφικής αναζήτησης από ένα νέο άνθρωπο, παρά τα τεράστια κενά στις γνώσεις του και τις εκφραστικές αδυναμίες του. Η σύζευξη της ηθικής με τη σκέψη, οι συνέπειες της άγνοιας και της πλάνης έξω από τη σκέψη (με τη συμπεριφορά) και η παραπλάνηση μέσα από τη γνώση αποτελούν θεμελιακές παρατηρήσεις. Διατυπώθηκαν και οι πρώτες σκέψεις έγιναν για πρώτη φορά σε νεαρή ηλικία στη δεκαετία του '80, και περιέχονται στο βιβλίο που εκδόθηκε αργότερα τον Ιαν. του 2000 (ISBN 960-385-019-5).